

ANALIZA BEZBEDNOSNIH POJAVA

MASTER STUDIJE

Prof. dr Dragan Đurđević

ddjurđevic@megatrend.edu.rs

PREDMET BEZBEDNOSNE ANALITIKE

„Osnovni predmet bezbednosne analitike su dokumenta određenih svojstava. Po definiciji, dokumenti su sve stvari, a u ekstremnim slučajevima i ljudska tela, koje sadrže neko obaveštenje ili poruku koja se proučavanjem može saznati odnosno čijim čemo proučavanjem potvrditi već poznato, otkriti novo ili nas uputiti u određenom pravcu ili smeru“

Proučavaju se najčešće normativna dokumenta.

Razlozi za proučavanje:

1. Propisuju osnove pravnog uređenja države, prava i dužnosti građana;
2. Definišu devijantno i delikventno ponašanje i na pravu zasnovane sankcije prema izvršiocima (licima, zajednicama, organizacijama ...);
3. Utvrđuju nadležnosti, ovlašćenja i odgovornosti subjekata bezbednosti.

Analiza Ustava, zakona i drugih javnih propisa, analiza primene propisa i drugih internih akata (pravilnici, pravila, instrukcije, uputstva, odluke, naredbe, naređenja, zapisnici, kodeksi) ...

PREDMET BEZBEDNOSNE ANALITIKE

Savremeni sistemi bezbednosti regulisani su i međunarodnim normama, međudržavnim sporazumima, sporazumima o rešavanju međusobnih sporova ...

Analizom tih dokumenata otkrivaju se koristi i štete po bezbednosne interese države i posmatranog državnog sistema, odnosno podsistema bezbednosti.

Bezbednosna i ukupna situacija u društvu i državi, drugi po značaju stalni predmet bezbednosne analitike, posebno: ekonomija, politika, socijalna zaštita, sistem vrednosti, samozaštita.

Na osnovu ovih predmeta bezbednosnih analiza u društvu zadatak je pravovremeno otkrivanje i identifikovanje oblika i subjekata ugrožavanja vitalnih bezbednosnih interesa države i društva i da se na vreme obaveste i upozore nadležni državni organi, kako bi mogli organizovati zaštitu.

- Od koga i od čega treba braniti državu i društvo;
- Na koji način treba usmeravati subjekte sistema bezbednosti da bi se ostvario osnovni cilj postojanja društva.

PREDMET BEZBEDNOSNE ANALITIKE

Poseban treći predmet bezbednosno analitičkog izučavanja predstavljaju politički i bezbednosni subjekti od posebnog značaja (istaknute ličnosti, pojedini slojevi društva, određene ustanove, vladine i nevladine organizacije, formalne i neformalne grupe ...).

Analitičko izučavanje pojedinaca iz oblasti kulture, politike, ekonomije, predstavljaju važne faktore u pribavljanju podataka uz vođenje računa o privatnosti, građanskih prava kao i u njihovom tretmanu i zaključivanju na osnovu njih.

Osetljivija je analitička obrada bezbednosnih organizacija i grupa. (OUN, OEBS, NATO, EU), humanitarnih, nevladinih organizacija pa sve do navijačkih grupa, kriminalnih i terorističkih organizacija.

PREDMET BEZBEDNOSNE ANALITIKE

Analitika ima zadatak da otkriva i sledeće pojave:

- Kada postojeće legalne organizacije obavljaju poslove i vrše uticaje korisne po održanje, razvoj i jačanje poretka, a kada one deluju ambivalentno;
- Kada postojeće legalne organizacije deluju protiv vladajućeg poretka i kako, s kojim usmerenjem, kojim intenzitetom i s kakvim uspehom;
- Kada se legalne organizacije pretvaraju u stvarno ilegalne, u one koje faktički obavljaju poslove i zadatke suštinski usmrene na razgrađivanje socijalnih i drugih osnova poretka.

PREDMET BEZBEDNOSNE ANALITIKE

Pored međunarodnih vladinih organizacija i nevladinih organizacija, koje predstavljaju moguće subjekte bezbednosnog ugrožavanja i predstavljaju činilac analitičkog praćenja posebnu ulogu imaju *ilegalne organizacije*.

Ilegalne organizacije, nisu registrovane kod nadležnog organa vlasti i deluju protiv društvenih vrednosti i prihvaćenih normi u jednoj državi.

Koriste sve oblike nasilja u kršenju normi postojećeg poretku.

Postoje dve grupe koje treba razlikovati:

1. One koje su nastale kao suprotnost poretku
2. Organizacije legalno nastale u jednom poretku, ali nelegalno deluju u drugim ili protiv drugih poredaka (špijunske organizacije);

Formiraju in najčešće harizmatične vođe iz redova nezadovoljnika ili grupe koje kasnije čine jezgro organizacije.

PREDMET BEZBEDNOSNE ANALITIKE

- **Ilegalna organizacija je po pravilu hijerarhijski ustrojena, sa strogo definisanim ulogama. Uloge se stiču na osnovu ličnih dokazanih sposobnosti, u realizaciji ciljeva organizacije.**
- **Mogu imati politički i kriminalni karakter**
- **Imaju svoje inspiratore i vođe, upravljačko – rukovodeće jezgro, aktiviste – izvršioce i svoje simpatizere i korisnike.**
- **Zastupljenost principa tajnosti je kratkoročna, moraju se manifestovati u društvu tako da se konspirativnost sa pojedinaca skida.**
- **Istraživačko-instruktivna analitika se ne bavi pojedincima, već inspiratorima, vođama i korisničkom masom.**
- **Iskustvo govori da se članovi uvek regрутuju iz određenih društvenih slojeva.**

PREDMET BEZBEDNOSNE ANALITIKE

Generalne metode delovanja ilegalnih organizacija:

- Tajnost – spoljašnja i unutrašnja;
- Ideologizacija – (zablude, obmane i prevare).

Mehanizmi dopiranja do slabosti i nevolje postojećih i potencijalnih pripadnika.

Bezbednosna analitika se mora baviti naučnim saznanjima i tehničko-tehnološkim dostignućima, za ovo postoje tri važna razloga:

- Mogućnost unapređivanja rada i efekata bezbednosti subjekta;
- Mogućnost zloupotrebe naučno tehničkih dostignuća u destruktivne svrhe;
- Ova dostignuća su predmet interesovanja ilegalnih organizacija, čiji rad sprečavaju i osujeću subjekti bezbednosti.

PREDMET BEZBEDNOSNE ANALITIKE

Mediji kao predmet interesovanja bezbednosne politike:

- Domaći i strani;
- Državni i privatni;
- Illegalni mediji;
- Medijska delatnost.

Pod pojmom mediji podrazumevaju se razni organizovani oblici informisanja i komuniciranja sa javnošću, počev od usmenog, preko pisanih, do svih oblika elektronskog medijskog opštenja.

PREDMET BEZBEDNOSNE ANALITIKE

Osnovni sadržaji analitičke obrade medija su:

- Lokacija određenih medija;
- Vlasništvo i kontrola nad svakim od medija;
- Program (oblik, sadržaj i usmerenost) medija;
- Rasprostiranje programa medija (geografsko i vremensko);
- Korisnici medija (aktivni i pasivni);
- Efekti medija.

PREDMET BEZBEDNOSNE ANALITIKE

Sistemi bezbednosti i njegovi podsistemi u fokusu bezbednosne analitike

Bezbednost čine odnosi između subjekata i objekata ugrožavanja, s jedne, i ugrožavanih objekata i objekata ugrožavanja, sa druge strane. Između njih posreduje sistem bezbednosti:

- Obaveštajno-bezbednosne službe, Vojska, Policija, Granična policija, Carina, Zdravstvena i socijalna zaštita, penzиона i invalidsko osiguranje

PREDMET BEZBEDNOSNE ANALITIKE

U savremenim sistemima bezbednosti, najvažniji predmeti analitičkog izučavanja su:

1. Pitanja upravljanja sistemom i kordinacije u samom sistemu;
2. Pitanja organizacije sistema, položaj podsistema u sistemu i saradnja;
3. Normativno-pravna uređenost sistema i njihovih podsistema;
4. Strateška i doktrinarna opredeljenost sistema bezbednosti i podsistema;
5. Kadrovska i materijalna opremljenost sistema i njegovih delova;
6. Metodi delovanja sistema i delova sistema;
7. Efekti delovanja sistema i delova sistema.

PREDMET BEZBEDNOSNE ANALITIKE

Tematske celine koje se izučavaju u analitikama bezbednosno-obaveštajnih i kontraobaveštajnih službi:

1. **Analitičko praćenje promena u spoljnoj i unutrašnjoj politici, posebno u politici bezbednosti stranih zemalja i međunarodnih organizacija;**
2. **Analitičko praćenje političko-bezbednosnog stanja u zemlji, neposrednom i širem okruženju;**
3. **Analitičko praćenje i na osnovu njega identifikovanje novih izazova, rizika i pretnji nacionalnoj bezbednosti;**
4. **Analitičko praćenje aktivnosti i primena u vojno-političkim savezima, oružanim snagama i drugim subjektima bezbednosti uticajnih država;**
5. **Analitičko praćenje stanja u razvoju novih tehnologija i naučnih dostignuća, posebno u oblasti naoružanja i opreme;**
6. **Analitičko praćenje načina upotrebe i angažovanja snaga bezbednosti susednih zemalja;**

PREDMET BEZBEDNOSNE ANALITIKE

7. Analitičko praćenje iskustva drugih država i međunarodnih organizacija u mirovnim operacijama;
8. Analitičko praćenje ekstremističko-separatističkog i terorističkog delovanja organizacija, grupa i pojedinaca u zemlji i okruženju;
9. Analitičko praćenje kriznih žarišta u zemlji i okruženju;
10. Analitičko praćenje destruktivnog delovanja vladini, nevladinih, humanitarnih i drugih međunarodnih organizacija i pojedinaca od uticaja na bezbednost;
11. Analitičko praćenje organizovanog kriminala i drugih nelegalnih aktivnosti;
12. Analitičko praćenje stanja u oblasti vitalnih resursa (hrana, nafta, energenti);
13. Analitičko praćenje društvenih pojava i procesa od uticaja na bezbednost zemlje i sigurnost njenih građana.

HVALA NA PAŽNJI

Prof. dr Dragan Đurđević

ddjurđevic@megatrend.edu.rs